

Ceza muhakemeleri usulü kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 16/VI/1936 - Sayı : 3331)

Numara
3006

Kabul tarihi
8 - VI - 1936

BİRİNCİ MADDE — Ceza muhakemeleri usulü hakkındaki 1412 sayılı kanunun (116) maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilerek numaraları karşısında yazılı maddelerin yerine ikame olunmuştur:

Dava nakli

Madde 14 — Salâhiyetli hâkim veya mahkeme, hukukî veya filî sebepler dolayısıyla kaza vezifesini ifa edemeyecek halde bulunan, yahud tahkikatın orada icrası ammenin emniyeti için tehlikeli olursa yüksek vazifeli mahkeme davanın başka yerde bulunan aynı derecede bir mahkemeye nakline karar verir.

Amme emniyeti için dava naklini istemek Adliye vekiline aittir.

Salâhiyetsizlik iddiasının zamanı

Madde 15 — Maznunun, salâhiyetsizlik iddiasını ilk tahkikatın bitmesinden evvel bildirmesi şarttır. İlk tahkikat yapılmamış ise maznunun bu iddiayı duruşmanın başlangıcında iddianamenin okunmasından evvel bildirmesi lâzımdır.

Salâhiyetsizlik kararının verilmesi

Madde 17 — Maznunun talebi üzerine verilecek salâhiyetsizlik kararı ancak son tahkikatın açılmasına dair olan kararın veya iddianamenin okunmasından evvel verilir. Bundan sonra Cümhuriyet müddeiumumisi artık salâhiyetsizlik iddiasında bulunmayacağı gibi mahkeme dahi resen karar veremez.

Salâhiyette sebebi ihtilâf

Madde 18 — Salâhiyetli mahkeme ve sorgu hâkimi dahil olduğu halde başka başka mahkeme veya sorgu hâkimlerince salâhiyetsizlik kararı verilmiş olupta bu kararlar aleyhine kanun yollarına müracaat imkânı kalmamış ise davaya bakması icab eden mahkeme veya sorgu hâkimini müşterek yüksek vazifeli mahkeme tayin eder.

Salâhiyetli olmayan mahkemenin tahkikatı

Madde 19 — Salâhiyetli olmayan mahkeme ve sorgu hâkimince yapılan tahkikat işleri mücerred salâhiyetsizlikten dolayı hükümsüz sayılmaz.

Gecikmesinde zarar umulan tahkikat

Madde 20 — Bir mahkeme ve sorgu hâkimi salâhiyetli olmasa bile gecikmesinde zarar umulan hallerde kendi kazası dairesinde lâzım gelen tahkikat işlerini yapar.

Madde 24 -- Bitaraflığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı bir hâkimin reddi asliye mahkemesinde son tahkikatın açılmasına dair olan karar veya iddianame ve Temyiz mahkemesinde duruşmalı işlerde raportör aza tarafından yazılmış olan rapor okununcaya ve duruşmasız işlerde Temyiz tetkikatı başlayıncaya kadar istenebilir.

Sonradan hâdis olan sebeplerden dolayı duruşma bitinceye kadar da hâkimin reddi istenebilir.

Madde 26 — Hâkimin reddi talebine mensub olduğu mahkemece karar verilir. Ancak reddolunan hâkimin müzakereye iştirak edememesinden mahkeme teşekkül edemezse bu hususta karar verilmesi reddolunan hâkim asliye mahkemesine mensub ise bu mahkemenin kazası dairesinde bulunduğu ağır ceza işlerini gören mahkemeye, ve raddolunan hâkim ağır ceza işlerini gören mahkemeye mensub ise en yakın ağır ceza mahkemesine aittir.

Red talebi sulh veya sorgu hâkimi aleyhinde olursa mensub olduğu asliye mahkemesi ve tek hâkim aleyhine ise kazası dairesinde bulunduğu ağır ceza mahkemesi karar verir. Reddolunan hâkim red talebinin haklı olduğunu tasdik ederse red hakkında bir karar verilmez.

Hâkimin reddi talebine esas olan sebeplerin varid olmamasından dolayı talebin reddine karar veren merci 10 liradan 200 liraya kadar hafif para cezasına da hükmeder. Red talebine esas olan sebebin aksi sabit olduğu hallerde hükmolunacak ceza elli liradan aşağı olmaz.

Hükmedilen para cezaları hâkim tarafından istenebilecek hukukî veya cezaî takiplere veya Cümhuriyet müddeiumumileri tarafından açılacak hukuku amme davasına mâni değildir.

Madde 29 — Bir hâkim, reddini mucib sebepleri bildirir ise red talebi üzerine karar verecek merci davayı başka hâkime tevdi veya başka mahkemeye nakleder.

Bazı haller bir hâkimin hâkimlik vazifesini ifadan memnuiyeti zannını uyandırursa esas davayı tetkik eden merci bu bapta resen de karar verebilir.

Madde 34 — Tebliğ veya infaz edilecek kararlar Cümhuriyet müddeiumumisine verilir; müddeiumumi tebliğ veya infaz için icab eden tedbirleri alır.

Mahkemelerin dahilî muamelelerine veya muhakeme cel-selerinin inizatına dair kararlar hakkında bu hüküm cari değildir.

Sorgu hâkimi ve sulh hâkimi her nevi tebliğatı ve karar ve ceza kararnamelerini doğrudan doğruya ifa ve infaz edebilir.

Madde 40 — Mehil, hafta veya ay olarak tayin edilmişse cereyana başladığı gün, son haftada isim, ve son ayda sayı itibarile tekabül eden günün tatil saatinde ve şayet ay so-

Bitaraflığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı hâkimin red talebinin zamanı

Hâkimin reddi talebine karar verecek mahkeme

Müddeiumumiye verilmesi icab edip etmeyen kararlar ve tebliğat ile kararların ifa ve infazı

Hafta veya ayla tayin edilen mehiller

nunad başlayıpta nihayet bulduğu ayda sayı itibarile mukabil gün yoksa ayın son gününde biter.

Son gün pazara veya her hangi bir tatile tesadüf ederse mehil; tatilin ertesi günü biter.

Kendisine mehil verilen kimsenin ikametgâhı muamele yapacağı mahalden uzaksa hukuk muhakeme usulü kanununun 164 ncü maddesi hükmü tatbik olunur.

Şahitlerin celbi

Madde 45 — Şahitler celpname ile davet olunur. Davete icabet etmemenin kanunî neticeleri de celpname de gösterilir.

Acele olan mevkuflu işlerde mahkeme ve sorgu hâkimleri celpname tebliğ ettirmeksizin mahkemenin kurulduğu merkez dışında bulunan şahitler için ihzar müzekkeresi verebilirler. Şu kadar ki, bir müzekkere ile ihzar edilenlere mahkeme ve sorgu hâkimlerince celpname ile gelen şahitler hakkındaki muamele tatbik olunur.

Celpname, filî hizmette bulunan askerlere buldukları yerlerdeki askerî makamlar vasıtasile tebliğ olunur.

Davete itaat etmeyen şahitler

Madde 46 — Usulü dairesinde davet olunupta gelmeyen şahitler bu hareketlerinin sebebiyet verdiği masraflarla beraber yirmi liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilirler. Para cezası tahsil olunamazsa usulüne göre hapse çevrilir. Bu takdirde şahid ihzar müzekkeresi ile zorla getirilebilir.

Ihzar müzekkeresi verilemyipte yeniden celpname ile davet edilir ve yine gelmezse evvelce hükmolunan cezadan başka aynı suretle yine bir ceza hükmolunabilir.

Şahidin gelmemesini mazur gösterecek kâfi sebepler bulunursa ceza ve masraflar hükmüne mahal olmadığı gibi mahkûmiyetten sonra dahi mazeretinin kâfi sebeplere müstenid olduğu anlaşılırsa aleyhine alınan bütün tedbirler kaldırılır.

Yukarıki fıkralar hükümlerinin tatbikine istinabe olunan hâkim ve naipler ve ilk tahkikat esnasında sorgu hâkimini ve sulh hâkimleri dahi salâhiyetlidir.

Filî hizmette bulunan askerler hakkındaki ihzar müzekkeresi askerî makamlar vasıtasile infaz olunur.

Hazırlık tahkikatında şahitlerin yemini

Madde 59 — Hazırlık tahkikatı sırasında şahitlere yemin verilemez. Ancak meşhud suçlarla tehirinde zarar umulan hallerde Cümhuriyet müddeiumumileri ile sulh ve sorgu hâkimleri şahitlere yemin verebilirler.

Cümhuriyet müddeiumumisinin iddianamesinin tanzimine esas olan bir vakiyaya dair hakikate uygun ibr şahadet elde etmek için yemin verilmesinde zaruret görülen hallerde de yukarıki fıkra hükmü tatbik olunabilir.

Yeminin sebebi zabıt varakasına yazılır.

Şahitlikten ve yeminden sebebsiz çekinme

Madde 63 — Kanunî bir sebep olmaksızın şahitlikten veya yemin etmekten çekinen şahit, bundan mütevellid masraflara ve 46 ncü madde mucibince para cezasına mahkûm edilir.

kûm olur. Para cezası infaz olunamazsa usulüne göre hapse çevrilir.

Bundan başka şahitliğe veya yemine cebir için; dinleneceği dava hakkında hükiim verilineceye kadar ve her halde altı ayı geçmemek üzere şahid hapsolunabilir.

Kabahat davalarında bu müddet altı haftayı geçemez.

Bu tedbirleri ittihaza, istinabe olunan hâkim ve naipeler ve ilk tahkikat sırasında sorgu hâkimi ve sulh hâkimleri dahi salâhiyetlidir.

Bir davanın görüldüğü sırada bu tedbirler ittihaz ve tatbik olunduktan sonra o dava veya aynı işe aid diğer bir davada tekrar edilmez.

Madde 66 - Ehli hibrenin intihabı ve adedinin tayini hâkime aittir.

Hazırlık tahkikatında tehirinde mazarat bulunan yerlerde Cümhuriyet müddeiumumisi de bu hakkı haizdir.

Muayyen hususlarda hakkında rey ve mütalealarını beyan ile tazvif edilmiş resmî ehli hibre mevcud ise hususî sebepler olmadıkça başkası tayin edilemez.

Hazırlık tahkikatında muayeneleri icab eden kimsele-
rin muayeneleri, Cümhuriyet müddeiumumilerin talebile yapılır.

Madde 74 - Maznunun şuurunu tetkikte ehli hibrenin teklifi üzerine Cümhuriyet müddeiumumisi ve müdafii dinlendikten sonra resmî bir müessesede göz altına alınması, hazırlık veya ilk tahkikat sırasında sorgu hâkimi ve davaya duruşma sırasında mahkeme tarafından karar verilebilir.

Maznunun şuurunun tetkiki

Maznunun müdafii yoksa muzaheret zımında resen kendisine bir müdafii tayin edilebilir.

Maznun, bu bapta-ki kararname aleyhine acele itiraz yoluna müracaat edebilir. Bu itiraz, kararın icrasını tehir eder.

Resmî müessesede göz altında alıkoyma müddeti altı haftayı geçemez.

Madde 110 — Tevkif edilen maznun, hakkındaki tevkif müzekkeresinin geri alınmasını veya 117 nci madde hükmüne göre muamele yapılmasını sorgu hâkiminden isteyebilir.

Tevkif müzekkeresinin geri alınması

Bu talep, sorgu hâkimi tarafından tetkik edilerek neticesi tahkikat zabıtnamesine yazılır ve maznuna tebliğ olunur.

Madde 111 — Yukarıki madde hükmüne dayanarak bir talepte bulunmuş olan maznunun bu talebi reddolunmuşsa buna dair kararın kendisine tebliği üzerine bu karara itiraz edebilir.

Tevkif kararına maznunun itirazı

*Mevkufiyetin devamına
lüzum olup olmadığının
tetkiki*

Madde 112 — Maznun tevkifhanede bulunduğu müddetçe muayyen mehiller içinde sorgu hâkimi mevkufiyet halinin devamına lüzum olup olmadığını resen tetkik eder. Bu tetkik tevkif tarihinden itibaren otuz gün hitamında derhal yapılmak lâzımdır.

Bu tetkik neticesinde sorgu hâkimi maznunu serbest bırakmadığı takdirde bu hususta yeni baştan ne zaman tetkikat yapılacağını da kararlaştırır. Bundan sonra vaki olacak tetkikler üç haftadan eksik ve iki aydan fazla olmayan mehiller içinde icra edilmek lâzımdır.

Mevkufiyet halinin tetkiki yukarıki fıkralarda gösterilen mehiller içinde maznun tarafından da istenebilir.

Maznun muayyen mehil içinde tevkif kararına veya tahliye talebinin reddine dair olan karara itiraz ettiği veya son tahkikatın açılması kararla birlikte mevkuf olarak mahkemeye sevkine de karar verildiği hallerde maznunun mevkufiyet halinin idamesine dair olan kararın kendisine tefhim veya tebliğ ile beraber mehil yeniden işlemeğe başlar.

*Kefalet parasının irad
kaydı ve acele itiraz*

Madde 122 — Maznun, tahkikatta hazır bulunmaz veya hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olup ta bu cezanın infazından kaçarsa kefalet karşılığı Hazineye irad kaydolunur. Bu hususa karar verilmezden evvel maznuna kefalet etmiş olanlar izahat vermeğe davet olunur. Bu karar aleyhine ancak acele itiraz yoluna müracaat olunabilir.

Bu itiraz üzerine bir karar verilmeden evvel şifahî olarak iddialarını izah ve tesbit edilen vakıaları münakaşa etmek üzere alâkadarlara ve Cümhuriyet müddeiumumisine müsada olunur.

Kefalet karşılığının Hazineye irad kaydine dair olan karar feshi kabil olduğu müddet içinde maznuna kefalet etmiş olanlar hakkında muvakkaten icra olunabilir.

İtiraz müddetinin geçmesile bu karar hukuk mahkemelelerinden verilen ve katileşen kararlar hükmünde olur.

*Tevkif ve salıverme kar-
arlarını vermek salâ-
hiyeti*

Madde 124 — Tevkif ve kefaletle salıverme hakkındaki kararlar salâhiyetli hâkim tarafından verilir.

Sorgu hâkimi ilk tahkikat esnasında tevkif müzekkeresi vermeğe ve Cümhuriyet müddeiumumisinin muvafakatile bu müzekkerayı geri almağa ve yine Cümhuriyet müddeiumumisinin muvafakatile maznunun kefaletle salıverilmesine salâhiyetlidir.

Cümhuriyet müddeiumumisinin tevkif talebine karşı maznunun mevkuf olmayarak tahkikatının icrasına ve tevkif ve tevkifin istirdadına ve kefaletle salıvermeğe ve muhakemenin menine dair sorgu hâkimi tarafından verilecek kararlar mensub olduğu asliye mahkemesi reisi veya hâkiminin tasdikile tekemmül eder.

Cümhuriyet müddeiumumisi salâhiyetli olan merciden maznunun tevkifini isteyebilir. Bu merci red veya kabul hakkında bir karar vermeğe mecburdur.

Son tahkikatın açılmasına karar verildikten veya Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından iddianame ile iş mahkemeye intikal ettikten sonra mahkeme reisi dahi acele hallerde aynı salâhiyeti haizdir.

Madde 126 — Cümhuriyet müddeiumumisi hukuku amme davasını açmadığı veya maznunun mevkufiyetinin devamına lüzum görmediği takdirde tevkif müzekkeresi hükümsüz kalır. Bu hallerde Cümhuriyet müddeiumumisi maznunu hemen salıverir.

Tevkif müzekkeresinin geri alınması talebi, C. M. U. sinin maznunu salıvermesi

Madde 127 — Meşhud cürüm sırasında rastlanan veya meşhud cürümden dolayı takib olunan şahsın firarı umulur veya hemen hüviyetini tayin mümkün olmazsa tevkif müzekkeresi olmaksızın dahi o şahsı her kes muvakkaten yakalayabilir. Cümhuriyet müddeiumumisi veya derhal âmirlerine müracaat imkânı olmayan hallerde zabıta memurları tevkif müzekkeresi kesilmesini müstelzim ve aynı zamanda tehirinde mazarrat umulan hususlarda maznunu muvakkaten yakalayabilirler.

Meşhud cürümde yakalama, meşhud suç

Takibi şikâyete bağlı olup küçüklere yahut beden veya akıl hastalığı yahut malûliyet dolayısıyla kendisini idareden âciz bulunanlara karşı işlenen meşhud cürümlerde maznunun yakalanması şikâyete bağlı değildir.

İşlenmekte olan suç, meşhud suçtur.

Hemen işlenmiş olan suç ile suçun işlenmesinden hemen sonra zabıta veya suçtan zarar gören şahıs yahut başkaları tarafından takib edilerek veya suçun pek az evvel işlendiğini gösteren eşya veya izlerle yakalanan kimsenin işlediği suç ta meşhud suç sayılır.

Madde 128 — Yakalanan şahıs bırakılmazsa lüzumsuz veya muhik olmayan bir gecikmeye meydan vermeyecek surette sulh hâkimi huzuruna sevk olunur. Hâkim tarafından da nihayet ertesi günü sorguya çekilir.

Yakalanan kimsenin sorguya çekilmesi

Sulh hâkimi yakalanmayı icab ettirir bir hal görmez ve yakalama sebepleri ortadan kalkmış bulunursa yakalanan şahsın bırakılmasını emreder.

Aksi halde vereceği tevkif müzekkeresi hakkında 126 ncı madde hükmü cari olur.

Madde 129 — Yakalanan şahıs aleyhine evvelce hukuku amme davası açılmış ise bu şahıs hemen veya önce sulh hâkiminin huzuruna götürülmemişse bu hâkimin kararname ile salâhiyetli mahkeme veya sorgu hâkimine götürülür.

Yakalanan kimsenin mahkeme veya sorgu hâkimine götürülmesi

Mahkeme veya sorgu hâkimi o şahsın getirildiğinin nihayet ertesi günü ya bırakılmasına veya tevkifine karar verir.

Madde 148 — Hukuku amme davasını açmak vazifesi Cümhuriyet müddei umumisininindir.

Hukuku amme davasını açmak vazifesi

Kanunda hilâfi yazıl olmayan hallerde Cümhuriyet müd-

deiumumisi ceza takibini istilzam edebilecek hususlarda kâfi emmareler teşkil edecek vakialar mevcut ise hukuku anme davasını açmakla mükelleftir.

Hukuku anme davası açmak için Adliye vekili Cümhuriyet müddeiumumisine emir verebilir.

Valiler de hukuku anme davası açılmasını kendi vilâyetleri dahilindeki Cümhuriyet müddeiumumilerinden isteyebilirler. Cümhuriyet müddeiumumileri, mucib sebepler göstererek bu talebi kabul etmezse valinin müracaatı üzerine Adliye vekili yukarıki fıkrada yazılı salâhiyeti kullanmak lâzımgelip gelmeyeceğini takdir eder ve icabını yapar.

Yeni bir suçtan dolayı takibatın tatili ve yeniden başlanabilmesi

Madde 149 -- Maznuna takibat neticesinde verilecek cezanın maznunun diğer bir suçundan dolayı katileşmiş bir hükümle mahkûm olduğu veya diğer bir suçtan dolayı göreceği cezaya bir tesiri yoksa hukuku anme davasının ikamesinden sarfınazar olunabilir.

Hukuk anme davası evvelce açılmışsa Cümhuriyet müddeiumumisinin talebi ile sorgu hâkimi davanın muvakkaten tatiline karar verebilir.

Tatil kararı, evvelce katileşen mahkûmiyetten dolayı verilmiş ve bu ceza sakıt olupta aradan müruru zaman müddeti geçmemiş ise takibata yeniden başlanabilir.

Muamele, işlenen bir suçtan dolayı verilecek ceza nazarı itibare alınarak muvakkaten tatil edilmiş ve bu arada müruru zaman da husul bulmamış ise bu hüküm katileştiği tarihten üç ay içinde tekrar takibata başlanabilir.

Muvakkaten tatil halinde takibatın tekrar açılması yeni bir karara bağlıdır.

Hukuku anme davasını açmak vazifesi

Madde 154 — Cümhuriyet müddeiumumisi yukarıdaki maddede yazılı neticelere varmak için bütün memurlardan her türlü malûmatı isteyebilir. Gerek doğrudan doğruya ve gerek zabıta makam ve memurları vasıtasile her türlü tahkikatı yapabilir. Bütün zabıta makam ve memurları Cümhuriyet müddeiumumiliğinin adliyeye müteallik işlerde emirlerini ifa ile mükelleftirler. Bu emirler mühim ve müstacel hususlarda umum zabıta makam ve memurlarına şifahî ve bunlardan gayri hallerde zabıta âmirlerine yazılı olarak verilir. Şifahî emir verildiği hallerde Cümhuriyet müddeiumumisi müstaceliyetten ve vermiş olduğu emirden zabıta âmirini de haberdar eder.

Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliyeye müteallik vazife veya işlerde suiistimal veyahut ihmal ve terahileri görülen Devlet memurlarile Cümhuriyet müddeiumumiliğinin şifahî veya yazılı talab ve emirlerini yapmakta suiistimal veya terahileri görülen zabıta âmir ve memurları hakkında müddeiumumilikçe doğrudan doğruya takibatta bulunulur.

Ancak zabıta âmirleri hakkında hâkimlerin vazifelerin-

den dolayı tâbi oldukları muhakeme usulü tatbik olunur.

Vali, kaymakam ve nahiye müdürleri hakkında memurin muhakematı kanunu hükmü caridir.

Madde 158 — Meşhud suçlarla tehirinde zarar umulan hallerde sulh hâkimi lüzum görülen bütün tahkik muamelelerini resen yapmak salâhiyetini haizdir.

Tahkikatın adlî vazifeleri resen yapılması

Cümhuriyet müddeiumumileri ile sorgu hâkimleri de tevkiften başka yukarıda yazılı muameleleri yapabilirler.

Madde 159 — Maznunun, sorgu hâkimi veya sulh hâkimi tarafından sorgusu sırasında masumiyetini izhar için bazı deliller gösterir ve sorgu veya sulh hâkimi, bu delilleri varid görür ve bunların ziyaından korkar veya bu deliller maznunun serbest bırakılmasını istilzam edecek mahiyette bulunursa onları toplar.

Maznun lehindeki delillerin toplanması

Şayet bu delillerin başka bir mahkemenin kazası dairesinde toplanması icab ediyorsa bu muamelelerin icrası o yer sorgu veya sulh hâkiminden istenebilir.

Madde 161 — Sorgu veya sulh hâkimi tarafından icra olunan tahkikat işlerinin resmen tesbit ve tevsiki ve kendilerine bir zabıt kâtibinin refakat etmesi hususları ilk tahkikat için meri hükümlere ve kaidelere göre yapılır.

Hazırlık tahkikatında sorgu ve sulh hâkimleriyle C. M. U. sinin tâbi oldukları hükümler

Bu madde hükmü meşhud suçlarla tehirinde zarar umulan hallerde Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından da tatbik olunur.

Madde 163 — Yapılan hazırlık tahkikatı hukuku amme davasının açılmasını haklı göstermeğe kâfi ise Cümhuriyet müddeiumumisi bu davayı, ya ilk tahkikatın açılması hakkında sorgu hâkimine bir talepname veya mahkemeye bir iddianame vermek suretile açar.

Hukuku amme davasının açılması suretleri

Aksi halde Cümhuriyet müddeiumumisi takibata mahal olmadığına karar verir ve bu kararından; eyvelece sorguya çekilmiş olur veya hakkında bir tevkif müzekkeresi verilmiş bulunursa maznuna da haber verir.

Madde 166 — Ağır ceza reisi talep ederse Cümhuriyet müddeiumumisi o zamana kadar yaptığı bütün muameleleri havi evrakı kendisine gönderir.

İtirazın tetkiki ve tahkikatın tevsii

Reis bir diyeceği varsa bildirilmesi için bir müddet tayin ederek istidayı maznuna tebliğ edebilir.

Reis, kararını vermek için tahkikatın tevsiiine lüzum görür ise bu hususun tasrihile beraber icrasına mahallî sorgu hâkimi veya sulh hâkimini memur edebilir.

Madde 171 — Ağır ceza işlerinde ilk tahkikat mecburidir. Diğer işlerde Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından istenirse ilk tahkikat yapılır.

İlk tahkikatın mecburî olduğu haller

İrtibat dolayısıyla yüksek vazifeli mahkemeve aid davaların birleştirilmesi hali müstesna olmak üzere sulh mahkemelerinin göreceği işlerde ilk tahkikat yapılmaz. Suç meş-

hud olarak işlenmiş veya tehirinde zarar umulan hallerde bulunmuş olmak dolayısıyla hazırlık tahkikatı 158 nci maddeye göre yapılmış ise ilk tahkikat, hazırlık tahkikatını noksanının ikmal suretile icra olunur.

Talepnamenin reddi

Madde 173 — Bu talepname, mahkemenin salâhiyetli bulunmaması, hukuku amme davasının kabule şayan olmaması veya işin ilk tahkikata tâbi mevaddan bulunmaması yahud suçun cezayı müstelzim olmaması sebeplerinden birine müstenid olarak reddolunabilir. Red kararı sorgu hâkimi tarafından verilir. Karar verilmezden evvel maznun dinlenebilir.

İlk tahkikatın açılmasına maznunun muhalefeti

Madde 174 — Cümhuriyet müddeiumumiliğinin talepnamesi üzerine sorgu hâkimi tarafından ilk tahkikatın açılmasına dair ittihaz olunupta 185 nci maddeye göre bildirilecek olan karara maznun bundan evvelki maddenin 1 nci fıkrasında yazılı sebeplerden birine istinad ile muhalefet edebilir. Bu muhalefetin yerinde olup olmadığına Asliye mahkemesi reisi veya hâkimi karar verir. Bu karar katidir.

Sorgu hâkiminin red kararına acele itiraz

Madde 175 — Maznun, 173 nci maddenin ikinci ve 174 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hallerde salâhiyetsizlik hakkındaki talebini reddeden sorgu hâkiminin kararı aleyhine acele itiraz yoluna müracaat edebilir.

Diğer hallerde maznun tarafından dermeyan edilmiş muhalefetlerin reddini veyahud ilk tahkikatın açılmasını mutazamun olan sorgu hâkiminin kararı aleyhine hiç bir kanun yoluna müracaat olunamaz.

Madde 176 — İlk tahkikatın açılması hakkında Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından dermeyan edilen talebin reddine dair olan karar aleyhine Cümhuriyet müddeiumumisi ve delillerin toplanması noktasından maznun itiraz edebilir.

İlk tahkikatın yapılması

Madde 177 — İlk tahkikat sorgu hâkimi tarafından açılır ve yapılır.

İlk tahkikatın mercileri

Madde 178 — İlk tahkikat, Cümhuriyet müddeiumumisinin talebi üzerine Asliye mahkemesi reisi veya hâkiminin kararile bir sulh hâkimine verilebilir.

Sorgu hâkimi, tahkikata müteallik bazı işlerin icrasını sulh hâkiminden veya diğer bir mahal sorgu hâkiminden talep edebilir.

Sulh hâkiminin sorgu hâkiminin bulunduğu yerde kaza salâhiyeti varsa yukarıda yazılı olan hükümler tatbik edilmez.

Tahkikat sırasında müstantıkın yanında bulunabilecekler

Madde 180 — Sorgu hâkimi, maznunun sorgusu, şahitlerir veya ahli hibrenin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene icrası sırasında yanında bir zabıt kâtabi bulun-

durur. Acele hallerde, yemin vermek şartile bir kimseyi zabıt kâtibi sıfatile yanına alır.

Madde 181 — Her tahkik muamelesi bir zabıt varakası ile tesbit olunur. Zabıt varakası, sorgu hâkimi ile hazır bulunan zabıt kâtibi tarafından imza edilir. *Zabıt varakası ve tanzimi*

Zabıt varakası muamelenin nerede ve ne vakit yapıldığını ve bu muameleye iştirak eden veya bunda alâkası olan kimselerin isimlerini ve muhakeme usullerinin esaslı merasimine riayet edilip edilmediğinin anlaşılmasına müsaide olacak izahatı da ihtiva eder.

Muamelede hazır bulunan alâkadarlarca tasdik olunmak üzere zabıt varakasının kendilerine taallûk eden cihetleri okunur veya okunmak üzere kendilerine verilir. Bu tasdik, zabıt varakasına yazılarak alâkası olanlara imza ettirilir.

İmzadan kaçınılırsa sebepleri yazılır.

Madde 182 — Zabıta makam ve memurları sorgu hâkimi tarafından emredilen tedbirleri ve araştırmaları icra ile mükelleftir. *Zabitanın müstantık emirlerini icrası*

Madde 184 — İlk tahkikat sırasında bu tahkikatın talep-namede zikredilmemiş olan bir şahıs veya suça teşmili iktiza ederse sorgu hâkimi acele hallerde icab eden tahkik işlerini kendiliğinden yapar. Bu halde dahi müteakib işlerin icrası Cümhuriyet müddeiumumisine aittir. *Müstantığın kendiliğinden yapacağı tahkik işleri*

Madde 190 — Sorgu hâkimi ilk tahkikat gayesinin elde edildiği kanaatinde bulunursa iddiasını bildirmek üzere dosyayı Cümhuriyet müddeiumumisine verir. *Tahkikat gayesinin elde edilmesi*

Cümhuriyet müddeiumumisi daha bazı tahkikat yapılması talebinde bulunupta sorgu hâkimi bu talebi terviç etmezse bu hususta bir karar verilmek üzere işi asliye mahkemesi reis veya hâkimine verir. Bu suretle verilecek kararlar katidir.

Dördüncü fasıl

Son tahkikatın açılması kararı

Madde 191 — İlk tahkikat yapılan işlerde son tahkikatın açılmasına veya maznunun muhakemesinin menine veya yahut son tahkikatın muvakkaten tatiline karar vermek salâhiyeti sorgu hâkiminindir. *Son tahkikatın açılmasına veya tatiline yahut muhakemenin menine karar salâhiyeti*

Cümhuriyet müddeiumumisi, tahkikat evrakını iddiasile birlikte sorgu hâkimine verir. Son tahkikatın açılmasını istihdaf eden iddianın sebepleri açıkça gösterilmiş bir iddianame şeklinde olmak lâzımdır.

Madde 192 — Cümhuriyet müddeiumumisi ilk tahkikat yapılmaksızın hukuku amme davasını açarsa iddianamesini dosyasile beraber davayı görecek mahkemeye verir. *İlk tahkikatsız işlerde hukuku amme davasının açılması*

*Iddianamenin maznuna
tebliği*

Madde 194 — Son tahkikatın açılmasına karar itası talebini mutazammın iddianamenin bir suretini sorgu hâkimi maznuna tebliğ ile beraber bazı delillerin toplanmasını isteyip istemediğini yahut son tahkikatın açılmasına muhalefet edip etmediğini üç gün içinde bildirmeğe kendisini davet eder.

Bu baptaiki talep ve muhalefetler hakkında sorgu hâkimi karar verir.

Maznun, bu karar aleyhine ancak 173 ncü maddenin ilk fıkrasındaki sebeplere dayanarak acele itiraz edebilir.

Meselenin tenviri için karar ve sulh hâkiminin vereceği kararlar

Madde 195 — Müddeiumuminin veya yukarıki madde mucibince maznunun talebi üzerine veya resen sorgu hâkimi meselenin daha ziyade aydınlatılma için ilk tahkikatın genişletilmesine karar verebilir.

Bu karar aleyhine itiraz olunamaz.

Son tahkikatın açılması kararı

Madde 196 — İlk tahkikat neticesinde maznunun ceza-yı mucib bir suç işlediği zannını verecek kâfi sebepler görülürse sorgu hâkimi son tahkikatın açılmasına karar verir.

Son tahkikatın açılmasına mahal olmadığı kararı

Madde 197 — Sargu hâkimi, maznunun muhakemesinin menine karar verirse bu kararın da filî veya hukukî sebeplerden hangisine istinad ettiğini gösterir.

Son tahkikatın muvakkaten tatili

Madde 198 — Maznunun kaybolması veya suçu işledikten sonra bir akıl hastalığına uğraması sebebiyle son tahkikat yapılmasının imkânsızlığı taayyün ederse sorgu hâkimi bu tahkikatın muvakkaten tatiline karar verir.

Sorgu hâkiminin iddianame ile bağlı olmadığı

Madde 199 — Sorgu hâkimi kararlarında Cümhuriyet müddeiumumisinin iddianamesile bağlı değildir.

Son tahkikatın açılması kararı

Madde 200 — Sorgu hâkimi tarafından son tahkikatın açılmasına dair verilecek kararda, maznuna isnad olunan suçun neden ibaret olduğu ve bu suçun kanunî unsurları ve tatbiki icap eden kanun maddesi ve duruşmanın hangi mahkemede yapılacağı gösterilir.

Sorgu hâkimi maznunun tevkifine ve evvelce mevkuf ise mevkufiyet halinin devamına mahal olup olmadığına resen karar verir.

Son tahkikatın açılması kararına müddeiumuminin tebeiyeti ve maznunun daveti

Madde 201 — Cümhuriyet müddeiumumiliğince maznunun muhakemesinin meni talep edilip te sorgu hâkimi son tahkikatın açılmasına karar verirse, Cümhuriyet müddeiumumisi işi iddianame ile mahkemeye vermeğe mecburdur.

Son tahkikatın açılması kararında muhakeme merciinin tayini

Madde 202 — Sorgu hâkimi salâhiyetli her hangi mahkeme huzurunda son tahkikatın açılmasına karar verebilir.

Ancak hâkim davaya bakmağa Temyiz mahkemesinin salâhiyetli olduğunu görürse icap eden muamele yapılmak ve

karar verilmek üzere evrakı Cümhuriyet müddeiumumiliği vasıtasile merciine gönderir.

Madde 203 — Son tahkikatın açılmasına dair verilen karar aleyhine maznun tarafından itiraz olunamaz.

Muhakemenin menine veya davanın iddianamede gösterilen mahkemeden başka bir mahkemeye verilmesine dair sorgu hâkimi tarafından verilen karar aleyhine Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından acele itiraz yoluna müracaat edilebilir.

Madde 204 — Sorgu hâkimi muhakemenin menine karar verip te bu karar katileştikten sonra dava ancak yeni vakıaların veya yeni delillerin meydana çıkması halinde tekrar açılabilir.

Madde 205 — Cümhuriyet müddeiumumilerinin kabahat işlerinde tanzim edeceği iddianamede maznunun hüviyetile suça uygun olan kanun maddesini ve esaslî delilleri göstermesi kâfidir.

Sulh mahkemelerinde açılacak davalara aid iddianameler maznuna tebliğ olunmaz.

Madde 208 — Son tahkikatın açılmasına dair olan karar ve ilk tahkikat yapılmayan işlerde müddeiumuminin iddinamesi celpname ile birlikte maznuna bildirilir.

Madde 212 — Maznun, şahit veya ehli hibrenin davetini yahud müdafaa delillerinin toplanmasını istediğinde bu delillerin taallûk ettiği vakıaları göstermek suretile bu baptaki istidasını duruşma gününden en aşağı beş gün evvel mahkeme reisine verir.

Bu istida üzerine verilecek karar derhal kendisine bildirilir.

Maznunun kabul edilen talepleri Cümhuriyet müddeiumumiliğine de bildirilir.

Madde 219 — Duruşma, hükme iştirak edeceklerin huzurile ara vermeksizin cereyan eder. Cümhuriyet müddeiumumisinin ve zabıt kâtiplerinin bulunmaları şarttır.

Sulh mahkemelerinde yapılan duruşmalarda Cümhuriyet müddeiumumisi bulunmaz.

Madde 222 — Tehir olunan duruşmaya, zaruret olmadıkça sekiz günden fazla fasıla verilemez.

Madde 223 — Mahkemeye gelmemiş olan maznun hakkında duruşma yapılmaz.

Gelmemenin makbul sebepleri isbat edilmezse maznunun ihzarı emrolunur veya hakkında tevkif müzekkeresi verilir.

Son tahkikatın açılması kararı aleyhine itiraz hakkı

Tekrar dava açılabilmesinin şartı

Sulh mahkemelerinde C. M. U. lerinin tanzim edecekleri iddianameler

Son tahkikatın açılması kararile iddianamenin maznuna bildirilmesi

Maznunun müdafaa delillerinin toplanması talebi

Duruşma usulü

Tehir müddeti

Maznunun gelmemesi

Duruşma sırasında maznunun mahkemeden uzaklaşması

Madde 224 — Mahkemeye gelen maznun, duruşmanın devamı müddetince hazır bulunur, savuşmasının önüne geçmek için mahkeme reisi lâzımgelen tedbirleri alır ve duruşma tehir olunduğu müddetçe maznunu nezaret altına dahi aldirabilir.

Maznun savuşur veya tehiri takib eden duruşmaya gelmezse dava hakkında evvelce kendisi sorguya çekilmiş ve artık huzuruna mahkemece lüzum görülmemiş olursa dava gıyabında bitirilebilir.

Birden fazla davaların birleştirilmesi

Madde 230 — Mahkeme, bakmakta olduğu bir kaç dava arasında irtibat görürse bu irtibat üçüncü maddede gösterilen neviden olmasa bile birlikte tahkik ve hükmolunmak üzere bu davaların birleştirilmesine karar verebilir.

Şahid ve ehli hibre yoklaması ve son tahkikatın açılması kararının okunması

Madde 236 — Duruşmaya şahitlerin ve ehli hibrenin yoklamasıyla başlanır.

Bundan sonra maznunun, şahıs ve hüviyeti tesbit olunur. Bunu müteakip ilk tahkikat yapılmış olan işlerde son tahkikatın açılmasına dair olan karar ve yapılmamış olan işlerde iddianame okutturulur ve 135 nci madde mucibince maznun sorguya çekilir.

Kararın veya iddianamenin okunması ve maznunun sorguya çekilmesi şahitler hazır bulunmaksızın yapılır.

Müddeiumuminin, maznun ve mesul bilmalın iddiaları ve sözleri

Madde 251 — Delillerin ikame ve münakaşası bittikten sonra söz davacıya ve ondan sonra Cümhuriyet müddeiumumisine, sonra mesulü bilmale ve daha sonra da hemen maznuna verilir.

Cümhuriyet müddeiumumisi maznuna ve maznun ve müdafii de Cümhuriyet müddeiumumisine cevap vermek hakkını haizdirler. Reisin müsaadesile davacı ve mesulü bilmal de cevap verebilir. En son söz maznunundur.

Maznun namına müdafî tarafından müdafaada bulunsa dahi müdafaaya ilâve edecek başka bir şey olup olmadığı mznuna sorulur.

Duruşmanın bitmesi ve hüküm

Madde 253 — Duruşma hükmün tefhimile biter. Hüküm, maznunun beraetine veya mahkûmiyetine veya duruşmanın tatiline, yahut davanın düşmesine mütedair olur.

Takibi şikâyete bağlı olan suçlarda şikâyet olunmamış veya olunupta vaktinde geri alınmış, yahut hukuku amme davasının açılması mezuniyet veya karar alınmasına bağlı olan suçlarda mezuniyet veya karar alınmamış olur. Yahut maznunun akıl hastalığına tutulduğu tahakkuk ederse mahkeme, duruşmanın tatiline veya davanın düşmesine karar verir.

Adi hukuk meselelerinde ceza mahkemelerinin salâhiyeti

Madde 255 — Bir fiilin suç olup olmaması, adi hukuka müteallik bir meselenin halline bağlı ise ceza mahkemesi bu meseleye dahi ceza işlerindeki usul ve deliller için meri kaidelere göre karar verir.

Bununla beraber mahkeme, muhakemeyi talik ve hukuk davası açılması için alâkadarlara bir mehil verebilir.

Hukuk mahkemesinden bu bapta bir hüküm çıkmasını da bekleyebilir.

Ceza mahkemelerinde son tahkikat esnasında suçtan zarar görenlerle maznunların yaşlarında ceza hükümleri bakımından lüzum görülecek tashihlerin nüfus kanunundaki usule göre icrası ceza mahkemesine aittir. Bu bapta verilecek karar esas hükümle birlikte temyiz olunabilir.

Madde 257 — Hükümün mevzuu, duruşmanın neticesine göre iddianamede gösterilen fiilden ibarettir.

Fili takdirde mahkeme, son tahkikatın açılması hakkındaki karar ve iddia ve müdafaalarla bağlı değildir.

Madde 258 — Maznun, suçun hukukî mahiyetinin değişmesinden önce haber verilip te müdafaasını yapabilecek bir halde bulundurulmadıkça son tahkikatın açılmasına dair olan kararda veya hukuku amme davasının açılmasına mütedair bulunan iddianamede gösterilen kanunî unsurları muhtevi suçun temas ettiği kanun hükmünden başkasile mahkûm edilemez.

Ceza kanununda tayin edilmiş olup cezanın artırılmasını icab edecek mahiyette bulunan hallerin ilk defa duruşma sırasında serdedilmesi halinde dahi aynı hüküm caridir.

Maznun müdafaasını lâyikile hazırlayamadığından bahsile kendisini son tahkikatın açılmasına dair olan kararda veya hukuku amme davasının açılması hakkındaki iddianamede yazılı suçtan başka daha ağır bir madde hükmüne maruz bırakan yahut ikinci fıkrada gösterilen mahiyette yeni dermeyan olunan hallerin mevcudiyetini bildirerek itirazda bulunacak olursa mahkeme, maznunun talebi üzerine duruşmanın başka güne talikine karar verir.

Bundan başka mahkeme vaziyette hâsıl olan değişiklikler neticesinde iddia ve müdafaayı lâyikile hazırlamak için muhakemenin talikine lüzum görürse gerek talep üzerine ve gerek kendiliğinden muhakemeyi talik edebilir.

Madde 259 — Maznunun, son tahkikatın açılmasına dair olan kararda veyahud hukuku amme davasının açılmasına mütedair bulunan iddianamede yazılı suçtan başka bir suç işlemiş olduğu duruşma sırasında meydana çıkarsa Cümhuriyet müddeiumumisinin talebi ve maznunun muvafakatile her ikisi birlikte hükmolunmak üzere bu suç duruşulacak olan işle birleştirilebilir.

Yeni suç ağır ceza işlerinden olur veya mahkemenin salâhiyeti haricinde bulunursa bu hüküm tatbik edilmez.

Madde 262 — Mahkeme, duruşmada anlaşılan vasıf ve mahiyetini ileri sürerek davanın görülmesi derecesi dun bir mahkemeye aid olduğundan bahisle vazifeszlik kararı veremez.

*Hükümün mevzuu ve suç
takdirde mahkeme-
nin salâhiyeti*

*Suçun mahiyet ve vası-
fının değişmesi*

*Duruşma sırasında maz-
nunun yeni bir suçunun
meydana çıkması*

*Vazifeszlik kararı ve-
rilmeyen hal*

*Tevkif müzekkeresini
icab ettirecek hallerde
haciz*

Madde 283 — Aleyhinde hukuku amme davası açılmış olan gaib tevkif müzekkeresi kesilmesini icab ettirecek kuvvetli şüpheler altında ise Türkiye dahilindeki malları asliye mahkemesi reisi veya hâkimi tarafından verilecek kararlarla haczolunabilir.

Haciz kararının ilânı

Madde 284 — Haciz kararı Resmî gazete ile ve asliye mahkemesi reisi veya hâkimi tensib ederse diğer gazetelerle de ilân olunur.

*Haczin kaldırılması ve
ilânı*

Madde 286 — Konmasını icab eden sebepler kalmazsa haciz kaldırılır.

Haczin konduğu hangi gazetelerle ilân edilmişse kaldırıldığı da o gazetelerle ilân olunur.

*Kanun yolunun tayininin
de hata*

Madde 293 — Kabule şayan bir müracaatte kanun yolunun veya merciinin tayininde yapılan bir hata müracaat edenin hukukunu ihlâl etmez.

İkinci fasıl

İtiraz

İtiraz olunabilen kararlar

Madde 297 — Kanunda hilâfı yazılmış olmadıkça sorgu hâkimi, mahkeme naibi ve istinabe olunan hâkimin kararları ile asliye mahkemesi reis veya hâkimi ve sulh hâkiminin duruşmaya taallûk etmeyen kararları aleyhine itiraz olunabilir.

Şahid, ehli hibre ve diğer şahıslar da kendilerine müteallik kararlar aleyhine itiraz edebilirler.

*İtiraz tetkiki mercileri
ve usulü*

Madde 299 — İtirazı tetkik mercileri aşağıda gösterilmiştir:

1 - Sorgu hâkimlerinin kararları aleyhine yapılan itirazlar:

A - Tasdik ile tekemmül etmeyen kararlar hakkında sorgu hâkiminin mensub olduğu asliye mahkemesi reisi veya hâkimi;

B - Tasdik ile tekemmül eden kararlar hakkında sorgu hâkiminin mensub olduğu ağır ceza işlerini gören mahkeme reisi;

C - Tasdiki yapan reis ağır ceza işlerini gören mahkeme reisi ise bu baptaki itirazlar en yakın ağır ceza işlerini gören mahkeme reisi;

tarafından tetkik olunur.

2 - Sulh hâkiminin kararlarına karşı yapılan itirazların tetkiki kaza dairesi dahilinde buldukları asliye mahkemesi reis veya hâkimine aittir.

Sulh işleri asliye hâkimi tarafından görülüyorsa itirazın tetkiki salâhiyeti ağır ceza işlerini gören mahkeme reisinin- dir. Sulh işleri asliye mahkemesinin aza veya aza muavinin-

den biri tarafından görülüyorsa itirazın tetkikine o mahkemenin reisi salâhiyetlidir.

3 - Mahkeme naibi ve istinabe olunan hâkim kararları aleyhine yapılacak itirazların tetkiki, mensup oldukları asliye mahkemesi reisine ve asliye mahkemesi reisi veya hâkimi tarafından verilen kararlar aleyhindeki itirazların tetkiki, kazası dairesinde buldukları ağır ceza işlerini gören mahkemeye ve bu mahkeme ile reisi tarafından verilen kararlar hakkındaki itirazların tetkiki ise; yine ağır ceza işlerini gören en yakın mahkemeye aittir.

Karar aleyhine yapılan itiraz, kararı veren makama verilecek bir istida ile veya o hususta bir zabıt varakası tutulmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyan ile olur. Zabıt varakası reis veya hâkime tasdik ettirilir.

Acele hallerde itiraz, tetkikatı yapacak makama da arzolanabilir. Kararına itiraz olunan makam, itirazı varid görürse o kararı düzeltir. Aksi takdirde derhal ve nihayet üç gün içinde itirazı tetkike salâhiyeti olan mercie gönderir.

Üçüncü fasıl

Temyiz

Madde 305 — Ceza mahkemelerinden verilen hükümler temyiz olunabilir. Ancak on beş sene ve ondan yukarı hürriyeti bağlayıcı cezalarla ölüm cezalarına aid hükümleri hiç bir harç ve masrafa tâbi olmaksızın temyiz mahkemesince resen tetkik olunur.

Temyizi kabil olan ve olmayan hükümler

1 - Yirmi liraya kadar (Yirmi lira dahil) hafif para cezalarına dair olan hükümler,

2 - Yukarı haddi elli lirayı geçmeyen hafif para cezasını müstelzim suçlardan dolayı verilen beraet hükümleri,

3 - Bu kanun ile sair kanunlarda katî olduğu yazılı bulunan hükümler.

Temyiz olunamaz.

Bu suretle verilen hükümler tekerrüre esas olmaz. Ancak haklarında 343 nci madde hükümleri dairesinde temyize müracaat olunabilir.

Madde 310 — Davayı temyiz talebi hükmün tefhiminden bir hafta içinde hükmü veren mahkemeye bir istida verilmesi veya bu hususta zabıt varakası tutmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla olur, zabıt varakası reis veya hâkime tasdik ettirilir.

Temyiz talebinin şerait ve müddeti

Hükmün tefhimi maznunun gıyabında olmuşsa bu mehil tebliği tarihinden başlar.

Kabahat işlerine taallük etmeyen hükümleri temyiz edenlerin bir hafta içinde on lira depo etmeleri şarttır. Bu haftanın başlangıcı temyiz istidasının verildiği veya zabıt

kâtibine beyanın yapıldığı günden başlar.

Tetkik neticesinde temyiz talebinin makbul veya haklı olup olmadığına göre bu depo olunan para ya geri verilir veya Hazineye irad kaydolunur.

Cümhuriyet müddeiumumileri ile fakir olduklarına dair belediye veya köy idare heyetlerinden ilmühaber getirenler para depo etmekten müstesnadır.

Sulh mahkemelerinden verilen ve temyizi kabil olan kararları, kazası dairesinde buldukları asliye veya ağır ceza mahkemeleri nezdindeki Cümhuriyet müddeiumumileri tefhim tarihinden bir ay içinde temyiz edebilirler.

Eski hale getirme müddeti içinde temyiz müddetinin cereyanı

Madde 311 — Maznun aleyhine gıyaben sadır olan hükmülerde eski hale getirme talebinin müddeti içinde temyiz müddeti de cereyan eder. Maznun, eski hale getirme talebinde bulunur ise bu talebin reddi ihtimalini nazara alarak müddeti içinde istidaname vermek veya zabıt kâtibine bir beyan yapmakla temyiz talebinde bulunmalıdır. Bu halde temyize taallük eyleyen işler eski hale getirme talebi hakkında karar verilmeye kadar tehir olunur.

Para yatırmak şartı, eski hale getirme talebinin veya acele itiraz yoluna müracaat edilmiş ise itirazın reddi kararına temyiz talebinde bulunanın 33 nci madde mucibince ittilandan bir hafta içinde yapılır.

Eski hale getirme talebinde bulunmaksızın temyiz yoluna gidilmiş ise bu muamele; eski hale getirmek talebi hakkından vaz geçmeği gösterir.

Temyiz istidasının tesiri

Madde 312 — Müddeti içinde verilen temyiz istidası hükmün katileşmesine mani olur.

Hüküm, temyiz eden tarafa esbabı mucibesile tefhim edilmemişse, temyiz olunduğuna mahkemenin ittilandan bir hafta içinde tebliğ edilir.

Temyiz istidası ve ihtiva edeceği noktalar

Madde 313 — Temyiz eden taraf hükmün hangi ciheatine itiraz ve neden dolayı bozulmasını talep etmekte olduğunu temyiz istidasında veya beyanında veyahud lâyihasında gösterir.

Temyiz için istinad edilen ebelerde muhakeme usulüne müteallik hukukî bir kaideye mi yoksa kanunî diğer hükümlere mi, muhalefet etmiş olmasından dolayı itiraz bulunduğu gösterilir. Birinci halde kanuna muhalif olan vakalar izah olunur.

Ihtiyarî temyiz lâyihası

Madde 314 — Temyiz istidasında veya beyanında temyiz sebepleri gösterilmemişse temyiz istidası için muayyen olan müddetin bitmesinden yahut hükmün esbabı mucibesi henüz tebliğ edilmemişse tebliğinden bir hafta içinde hükmü temyiz olunan mahkemeye bu sebepleri ihtiva eden bir lâyiha da verilebilir.

Lâyihanın verilmemesi veya istida veya beyanda temyiz

sebeplerinin gösterilmemesi temyiz tetkikatı yapılmasına mâni değildir.

Temyiz maznun tarafından yapılmış ise bu lâyhalar kendisi veya müdafii tarafından imza edilerek verilir.

Müdafii yoksa maznun bu hususta bir zabıt varakası tutulmak üzere zabıt kâtibine yapacağı bir beyanla esbabı mu-cibesini dermeyan edebilir. Bu zabıt varakası reis veya hâ-kime tasdik ettirilir.

Madde 315 — Temyiz talebi kanunî müddetin geçmesin-den sonra yapılmış veya müddeti içinde temyiz şartlarından olan para depo edilmemiş ise hükmüne itiraz olunan mahkeme bir karar ile kabule şayan olmamasından dolayı temyiz istidasını reddeder.

Temyiz eden taraf red kararının kendisine tebliğinden itibaren bir hafta içinde temyiz mahkemesinden bu hususta bir karar verilmesini talep edebilir. Bu takdirde dosya temyiz mahkemesine gönderilir. Şu kadar ki, bu sebepten dolayı hükmün infazı tehir olunmaz.

Madde 316 — 315 nei maddeye göre hükmü veren mahkemece reddedilmeyen temyiz talebine dair istidar ve varsa yalnız lâyihanın bir sureti temyiz talebinde bulunan tarafın hasmına tebliğ olunur. Hasım tarafı bir hafta içinde yazı ile cevabı verebilir.

Temyiz eden tarafın hasmı maznun ise bu hususta bir zabıt varakası tutulmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla da cevabını verebilir. Cevab lâyihası verildikten veya bunun için muayyen müddet bittikten sonra dava dosyası Cümhuriyet müddeiumumisi tarafından temyiz mahkemesine verilmek üzere Cümhuriyet başmüddeiumumiliğine gönderilir.

Madde 317 — Temyiz mahkemesi temyiz istidasının veya depo parasının yatırılmasına müteallik kanunî hükümlere riayet edilmemiş olduğunu görürse temyiz talebini reddeder. Aksi takdirde tetkikatını yapar.

Madde 322 — Hükme esas olarak tesbit edilen vakıalara tatbikında kanuna muhalefet edilmesinden dolayı o hüküm bozulmuş ise temyiz mahkemesi aşağıda yazılı olan hallerde bizzat davanın esasına hükmeder:

1 - Vakıanın daha ziyade tenvirine hacet kalmaksızın beraete veya tahkikatın tatiline karar verilmesi iktiza ederse;

2 - Temyiz mahkemesi Cümhuriyet başmüddeiumumiliğinin iddiasına mutabık olarak kanunda yazılı cezanın en aşağı derecesini tatbik etmediği muvafık görürse;

3 - Kanun yanlış tatbik edilmişse;

4 - Harç tarifesi kanunu hükümlerine muhalefet edilmişse.

Sair hallerde temyiz mahkemesi işi yeniden tetkik ve

Temyiz talebinin kabule şayan olmamasından dolayı hükmü veren mahkemece reddi

Temyiz istida ve lâyihanın tebliği ve cevabı

Temyiz talebinin temyiz mahkemesince reddi

Temyiz mahkemesince davanın esasına hükmedilecek haller ve karar tashihi

hükmolunmak üzere hükmü bozulan mahkemeye veya o derecede diğer civar bir mahkemeye gönderir.

Cezayı müstelzim suç daha dun derecedeki bir mahkemenin vazifesi dahilinde ise Temyiz mahkemesi işi o mahkemeye gönderebilir.

Ceza dairelerinden birinin kararına karşı Cümhuriyet başmüddeiumumisi, ilâmın kendisine verildiği tarihten otuz gün içinde ceza umumî heyetine itiraz edebilir.

Ceza dairelerinin veya ceza umumî heyetinin kararlarına karşı tashihi karar usulü ancak hükmün ve kararın zat ve mahiyetine doğrudan doğruya müessir olmak üzere temyiz istida veya lâyihasında veya tebliğnamede dermeyan olunan bir hususun ve bunlar haricinde esas hükme müessir noksan ve hataların temyizen nazara alınmayarak meskûtünanh kalması hallerinde caridir.

Tashihi karar istemek salâhiyeti Cümhuriyet başmüddeiumumisine aittir. Bu talep üzerine temyiz tetkikatı, asıl ilâmı vermiş olan daire veya umumî heyetçe yapılır. Mahallî Cümhuriyet müddeiumumileri, resen veya alâkalıların müracaati üzerine başmüddeiumuminin nazarı dikkatini celp eder ve evrakı gönderirler. Cümhuriyet müddeiumumileri alâkalıların müracaatini, tashihi kararı icap ettirir mahiyette görmezlerse bu yüzden ilâm hükmünün icrasını geri bırakamazlar. Başmüddeiumumî keyfiyeti tetkik ile tashih talebini varid görmüyorsa ilâmın icrasını ve aksi takdirde icranın geri bırakılmasını derhal mahalline bildirir. ve ondan sonra muktazasını vapar. Tashihi karar talebi rededilirse bir daha tashih talebinde bulunulamaz.

Davaya yeniden bakacak mahkemenin hak ve mecburiyetleri

Madde 326 — Temyiz mahkemesinden verilen bozma kararına mahkemelerin ısrar hakkı vardır. İsrar üzerine temyiz ceza umumî heyetinden verilen kararlara uymak mecburidir.

Hüküm yalnız mahkûm tarafından veya onun lehine Cümhuriyet müddeiumumisi veya 291 nci maddede gösterilen kimseler tarafından temyiz edilmişse yeniden verilen hüküm evvelki hükümle tayin edilmiş olan cezadan daha ağır olamaz.

Birinci fasıl

Muhakemenin iadesi ve yazılı emir

Mahkûmun lehine muhakemenin iadesi sebepleri

Madde 327 — Katileşen bir hükümle neticelenmiş olan bir dava aşarında yazılı hallerde mahkûmun lehine olara muhakemenin iadesi yolile tekrar görülür:

1 - Duruşmada ihticaç olunan ve hükme tesir eden b vesikanın sahteliği tebeyyün ederse.

2 - Yemin verilerek dinlenmiş olan bir şahit veya el

hibrenin hükme müessir olacak surette mahkûm aleyhine kast veya ihmâl ile hakikat hilâfında şahitlikte bulunduğu veya rey verdiği anlaşılırsa.

3 - Bizzat mahkûm tarafından sebebiyet verilmiş olan kusur müstesna olmak üzere hükme iştirak etmiş olan hâkimlerden biri aleyhine ceza tatbikatını ve kanunî bir ceza ile mahkûmiyeti istilzam edecek mahiyette olarak vazifelerini ifada kusur etmişse.

4 - Ceza hükmü, hukuk mahkemesinin bir hükmüne müstenit olup ta bu hüküm katileşmiş olan diğer bir hüküm ile bozulmuş ise.

5 - Yeni vakıalar veya yeni deliller dermeyen edilipte bunlar yalnız başına veya evvelce irat edilen delillerle birlikte nazara alındıkları takdirde maznunun beraetini veya daha hafif bir cezayı havi kanun hükmünün tatbiki ile mahkûm olmasını istilzam edebilecek mahiyette olursa. Şu kadar ki kabahat hükümleri hakkında ancak evvelce mahkûm tarafından öğrenilmemiş olan veya kendi kusur ile olmayarak evvelce irat edilememiş bulunan vakıalar veya deliller dermeyen olunabilir.

Madde 330 — Katileşen bir hüküm ile neticelenmiş olan bir dava aşağıda yazılı hallerde maznun veya mahkûmun aleyhine olarak muhakemenin iadesi yolile tekrar görülür:

1 - Duruşmada maznunun veya mahkûmun lehine ihtiva olunan ve hükme müessir olmuş bulunan bir vesikanın sahteliği tebeyyün ederse,

2 - Yemin verilerek dinlenmiş olan bir şahit ehli hibrenin hükme müessir olacak surette maznun veya mahkûm ehine kast veya ihmâl ile hakikat hilâfında şahitlikte bulunduğu veya rey verdiği anlaşılırsa,

3 - Hükme iştirak etmiş olan hâkimlerden biri aleyhine ceza tatbikatını ve kanunî bir ceza ile mahkûmiyeti istilzam edecek mahiyette olarak vazifelerini ifada kusur etmiş ise,

4 - Maznun beraet ettikten sonra suçta müteallik itimada ayan bir ikrarda bulunmuş ise.

Madde 334 — Muhakemenin iadesi talebi bu talebin kanunî sebepleriyle sübut delillerini ihtiva eder.

Maznun veya 329 ncu maddenin ikinci fıkrasında gösterilen kimseler muhakemenin iadesi talebini bir istida ile ya ut bu hususta bir zabıt varakası tutulmak üzere mahkeme âtibine yapacakları bir beyanla dermeyen edebilir.

Madde 342 — Muhakemenin iadesi talebinde bulunan mahkûm haksız çıkar ve talebi sui niyete müstenid bulunursa yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezası ökmölünür.

Madde 343 — Hâkim tarafından ve mahkemelerden verilen ve Temyiz mahkemesince tetkik edilmeksizin katileşen karar ve hükümlerde kanuna muhalefet edildiğini haber

Mahkûmun aleyhine muhakemenin iadesi sebepleri

İade talebinin neleri ihtiva edeceği ve nasıl yapılacağı

Haksız çıkandan alınacak para cezası

Yazılı emir ile bozma

alırrsa Adliye vekili, o karar veya hükmün bozulması için Temyiz mahkemesine müracaat etmesi için Cümhuriyet başmüddeiumumiliğine yazılı emir verebilir. Bu emirde bozulmayı müstelzim kanunî sebepler gösterilir.

Cümhuriyet başmüddeiumumisi tebliğnamesine yalnız bu sebepleri yazar ve dosyayı Temyiz mahkemesine verir.

Temyiz mahkemesi dermeyan olunan sebepleri varid görürse karar ve hükmü bozar.

Mahkemelerden davanın esasına da şamil olarak verilen hükümlerin bu suretle bozulması alâkadar kimseler aleyhine tesir etmez.

Bozulma, bu kimselerin lehine ise aşağıda yazıldığı gibi muamele olunur:

1 - Varid görülen bozma sebepleri mahkûm olan kimse-
nin cezasının tamamen kaldırılmasını müstelzim ise, Temyiz
mahkemesi evvelece hükmolunan cezanın çektirilmemesini
kararında ayrıca yazar.

2 - Varid görülen bozma sebepleri mahkûm olan kimse-
nin cezasının tamamen kaldırılmasını müstelzim olmayıpta
hafif bir cezanın tatbikini mucib ise, Temyiz mahkemesi tat-
biki iktiza eden cezanın neden ibaret olduğunu da kararın-
da gösterir.

Eğer bozma sorgu hâkimi kararları ile davanın esasını
halletmeyen mahkeme kararları hakkında ise, yeniden ya-
pılacak tetkik ve tahkik neticesine göre icab eden karar
verilir.

*Ammenin menfaati nok-
tasından C. M. U. sinin
dava hakkı*

Madde 346 — 344 ncü maddede yazılı hallerde alâkadar-
ların müracaati üzerine Cümhuriyet müddeiumumisinin
hukuku amme davasını açabilmesi ancak amme menfaatinin
bulunmasına bağlıdır.

Şahsî dava ikamesi

Madde 350 — Şahsî dava bu hususta bir zabıt varakası
tutulmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyan ile veya
suğun mahiyetine göre sulh hâkimine yahut sorgu hâkimine
verilecek bir istida ile açılır. Beyan ve istidanın 193 ncü
maddenin birinci fıkrasında gösterilen şartlara uygun olması
lâzımdır. İstidanın iki sureti ashına raptolunur.

Beyan ve istidada talep olunan şahsî hakkın neden ibaret
olduğu gösterilir.

*Maznuna, mesulü bilmal-
le ve müddeiumumiye
tebliğat*

Madde 351 — Şahsî dava bundan evvelki maddede göste-
rilen hükümlere uygun olarak açılmış ise tayin edilecek me-
hil içinde diyeceklerini bildirmek üzere bu beyan veya istida
maznuna ve işte mesulü bilmal bulunupta onun hakkında
dahi dava açılmış ise mesulü bilmale ve ittıla hâsil etmel
üzere Cümhuriyet müddeiumumisine tebliğ edilir.

*Sorgu veya sulh hâki-
minin verecekleri ka-
rarlar*

Madde 352 — Maznun ve varsa mesulü bilmal cevapların
bildirdikten veya mehil geçtikten sonra sorgu veya sulh hâ-
kimi ya duruşmanın açılmasına veya davanın reddine kara-
verir.

Madde 360 — Şahsî dava açmakla takib olunan işlerde davacı, hukuku amme davasının açılması ile görülen işlerde Cümhuriyet müddeiumumisinin müracaat edebileceği kanun yollarına gidebilir.

Davacının kanun yollarına müracaat hakkı

330 ncu maddede gösterilen muhakemenin iadesi talepleri hakkında da aynı hüküm caridir.

294 ncu madde hükümleri, davacı tarafından yapılan müracaatlarda da tatbik olunur.

Temyiz veya muhakemenin iadesi talebi davacı veya avukatı yahud dava vekili tarafından verilecek bir istida veya bir zabıt varakası tutulmak üzere yapılacak beyanla olur. Bu zabıt varakası reis veya hâkime tasdik ettirilir.

316 ncu maddede yazılı olan evrak, hukuku amme davası üzerine takib edilen usulde muayyen şekillere göre Cümhuriyet müddeiumumisine verilir ve onun tarafından gönderilir.

Temyiz istidası ve varsa lâyihası temyizi isteyen tarafın hasmına mahkeme kâtibi tarafından tebliğ edilir.

Madde 361 -- Davacı, hükmün tefhimine kadar davadan vazgeçebilir. Şu kadar ki, ceza kanununun 460 ve 489 ncu maddeleri hükmü bakidir.

Davadan vazgeçilmesi

Cümhuriyet müddeiumumisinin davaya müdahale ve iştirak etmediği hallerde davacı bizzat duruşmaya gelmez veya bir müdafî tarafından temsil edilmez yahud mahkeme bizzat huzurunu emretmişken duruşmanın her hangi bir celsesinde bulunmaz veyahud mahkeme kendisine bir mehil tayin edipte buna riayet olunmaması şahsî davadan vazgeçmesini intaç edeceği bildirilmiş iken bu mehle riayet etmezse davadan vazgeçmiş sayılır.

Davacı 41 ve 42 ncu maddelerde gösterilen şartlar dairesinde gıyabında verilen hükmün tebliğinden bir hafta içinde eski hale getirme talebinde bulunabilir.

İkinci fasıl

Müdahale yolile dava

Madde 365 — Suçtan zarar gören her şahıs tahkikatın her halinde müdahale yolu ile hukuku amme davasına iltihak ve şahsî haklarını talep edebilir.

Hukuku amme davasına iltihak

Madde 366 — Müdahale, mercime verilecek bir istida veya zabıt varakası tutulmak üzere zabıt kâtibine yapılacak bir beyanla olur. Bu zabıt varakası reis veya hâkime tasdik ettirilir.

Mudahale usulü

Bu merci Cümhuriyet müddeiumumisini dinledikten sonra davaya müdahale talebinin kabule şayan olup olmadığına karar verir.

Davaya müdahale eden kefalet vermekle mükellef değildir.

*Hükmün dahil davaya
tebliği*

Madde 370 — Davaya dahil olan kimse veya mümessili son tahkikata gelmezse sadır olacak hükiim davaya dahil olan kimseye tebliğ olunur.

*Dahili davanın kanun
yoluna müracaati*

Madde 371 — Davaya dahil olan şahıs Cümhuriyet müddeiumumisine bağlı kalmaksızın kanun yoluna müracaat edebilir.

Kabul olunmayan karar, davaya müdahale edenin müracaati üzerine bozulursa Cümhuriyet müddeiumumisi işi yeniden takibe mecburdur.

İkinci fasıl

Müsadere usulü

*Müsadere talebinin
mercii*

Madde 392 — Ceza kanununun 36 ncı madesile diğer maddelerine ve hususî kanunlar hükmüne göre muayyen eşyanın müsaderesi veya imhası yahud istimalden kaldırılması caiz olan hallerde esasla beraber bu hususta bir karar verilmemişse bu tedbirlerin her türlü takiplerden ayrı olarak ittihazi hakkında Cümhuriyet müddeiumumisi veya davacı tarafından yapılacak talep, esas davayı görmeğe salâhiyetli olan mahkemeye arz olunur.

Suç mevzuu olmayıp munhasıran müsadereye tâbi bulunan eşyanın müsaderesine sulh hâkimi tarafından duruşma yapılmaksızın, karar verilir. Bu karar aleyhine alâkadarlar acele itiraz yoluna müracaat edebilirler.

*Müsadere kararına karşı
kanun yollarına müracaat
hakkını haiz olanlar*

Madde 394 — Müsadere hükümlerine karşı Cümhuriyet müddeiumumisi, davacı ve 393 ncü maddede muayyen olan kimseler için kanun yolları açıktır.

*Hürriyeti tahdid eden
cezaların tehiri sebepleri*

Madde 399 — Akıl hastalığına tutulan mahkûmlar hakkında hürriyeti bağlayıcı cezanın infazı iyileştikten sonraya bırakılır.

Diğer bir hastalık dahi hürriyeti bağlayıcı bir cezanın infazı halinde mahkûmun hayatı için katî bir tehlike teşkil ediyorsa bu hastalıkta dahi aynı hüküm tatbik olunur.

Hürriyeti bağlayıcı bir cezanın infazı, gebe olan veya doğurduğu tarihten altı ay geçmemiş bulunan kadınlar hakkında geri bırakılır. Çocuk ölmüş veya anasından başka birine verilmiş olursa doğumdan itibaren iki ay geçince ceza infaz olunur.

İkinci fasıl

Muhakeme masrafları

*Muhakeme masraflarının
tayini*

Madde 406 — Hükümler ve kararnamelerle tahkikatın düşmesine dair olan kararlar muhakeme masraflarının dahi

kime tahmil olunacağını tayin eder.

Masrafların miktarı ile iki taraftan birinin diğerine ödemesi lâzımgelen paranın miktarını hâkim veya reis tayin eder. Şahsî hakların tahsiline dair olan kararların infazı icra ve iflâs kanunu hükümlerine tâbidir.

Devlete aid muhakeme masraflarına müteallik kararlar 2503 sayılı adliye harç tarifesi kanununun 97 nci maddesi hükmüne göre infaz olunur.

Madde 407 — Mahkûmiyet halinde hukuku amem davasının hazırlanması masrafları da dahil olmak üzere bütün masraflar mahkûma tahmil olunur. Hüküm katileşmeden mahkûm ölürse mirasçuları masrafları ödemekle mükellef değildir.

Mahkûmun mükellefiyeti

Madde 411 — Cürüm uydurma veya iftira suretile yahud ağır bir kayıtsızlıkla yalan ihbarda bulunup ta velevki adliye haricinde olsun bir tahkikat icrasını tahrik etmiş olan kimse mahkemeye dinlendikten sonra bu tahkikatın Devlet hazinesine veya maznuna iras ettiği masrafları ödemeğe mahkûm edilebilir.

Cürüm uydurma ve iftira gibi hallerde masraf

Mahkeme davaya henüz vazıyed etmemiş ise bu hususta verilecek karar Cümhuriyet müddeiumumisinin iddiası üzerine son tahkikatın açılmasını emretmeğe salâhiyetli olan sorgu hâkimi tarafından verilir.

Hazırlık tahkikatı neticesinde hukuku amme davasının açılmasına mahal görülemediği takdirde bu hususta verilecek karar Cümhuriyet müddeiumumisinin talebi üzerine sulh hâkimi tarafından verilir.

Bu husustaki karar aleyhine acele itiraz olunabilir.

Madde 414 — 168 nci maddede beyan olunan halde hukuku amme davası ikame olup ta neticede maznurun muhakemesinin menine veya beraatine veya tahkikatın düşmesine karar verilirse 413 nci maddenin ikinciden beşinciye kadar olan fıkraları hükümleri müstedi hakkında tatbik olunur.

Şahsî dava ile hukuku amme davası ikamesi neticesindeki masraf

Bununla beraber mahkeme veya hâkim halin icabına göre müstedinin kısmen veya tamamen masraftan mesul olmamasına karar verir. Mahkeme veya hâkim masraflar hakkında karar vermezden evvel müstediye dinler, meğerki müstedinin davaya dahil olmak hakkı olmaya.

Son maddeler

Madde 421 — Bu kanuna göre ağır ceza işlerinden mak-sad, ölüm ve ağır hapis ve beş sen den fazla hapis cezalarını müstelzim cürümlere müteallik davalardır.

Bu kanuna göre ağır ceza işleri

Madde 423 — Ceza işlerini gören makam ve mahkemeler

Tatıl

her sene temmuzun yirmisinden eylülün beşine kadar tatil olunur.

Hazırlık tahkikatı ve ilk tahkikat ile mevkufu eşhasa aid duruşmaların ve sair acele sayılacak hususların tatile tesadüf eden zamanda ne suretle ifa edileceği Adliye vekâleti tarafından tayin olunur. Tatil zamanında Temyiz mahkemesi yalnız mevkufu ve mevkufu duruşmalı işlerin tahkikatını icra eder.

Tatil zamanına tesadüf eden mühletler işlemez. Bu mühletler tatilin bittiği günden itibaren üç gün uzatılmış sayılır.

Ilga edilen kanunlar

İKİNCİ MADDE — 1412 sayılı ceza muhakemeleri usulü kanununun 113, 114, 115 ve muvakkat A, B ve C maddeleriyle bu kanunun bazı maddelerini değiştiren 1876 ve 2558 sayılı kanunlar ve 1221 sayılı kanunun 9 ve 10 ncu maddeleri ve 1582 sayılı kanunun ikinci maddesi hükümleri kaldırılmıştır.

Kanunun meriyeti tarihi

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun 1 - X - 1936 tarihinden meridir.

Kanunu icraya memur olanlar

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15 haziran 1936

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 - VI - 1936 ve 1/346
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	15 - VI - 1936 ve 4/548
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 7 32 12 2,95:111